

Redacția și Administrația
Cluj Str. Nicolae Iorga Nr. 6—8

ABONAMENTUL plătit înaintea: pe un an 10.000 Lei, pe 6 luni 5000 Lei, pe 3 luni 2500 Lei. Abonamentul de sprijin este dublu.
— Se poate plăti și prin cecul nostru poștal Nr. 40646 —

Apare săptămânal sub îngrijirea unui comitet
Inregistrată la Tribunalul Cluj sub Nr. 85 din 1938
Autorizația de reparație Nr. 3651 din 1946

Graiu și credință

de păr. prof. Dr. S. A. Prundus

Toți cunosc că ortodoxii se împărtășesc cu darul „Sfântului Duh”, iar uniții cu a „Sfântului Spirit”. Primii cerșesc dela Dumnezeu „milă”, iar ceștia alții „îndurare”. Unii dau Tatălui „slavă”, iar alții „mărire”. Mulți creștini și poate chiar preoți merg atât de departe încât o carte, revistă, sau gazetă în care e vorbă de spirit, mărire și îndurare, dacă sunt ortodoxi, o resping, iar dacă e vorbă de duh, slavă, ori milă și sunt uniți o socotesc împotriva credinței creștine catolice sau universale.

Negreșit, dacă numai la aceasta s'ar reduce deosebirile dintre românii ortodoxi și uniți, atunci n'ar mai fi deosebiri în credință.

În Banat și părțile Ungurene, ba chiar și în unele biserici din Bucovina, ortodoxii se roagă cu spirit, mărire și îndurare — din dorința de a elimina din graiul nostru cuvintele de origine slavă — și cu toate acestea nimeni nu-i consideră de uniți; iar romano-catolicii, români, din Moldova se roagă întocmai ca ortodoxii cu duh, slavă și milă și din acest motiv nimănui nu-i trece prin minte să-i considere de ortodoxi. E vorba doar de o vorbire deosebită pentru a spune același lucru.

În Colegiul Papal „Pio-Romeno” din Roma, făcut de Pius al XI-lea pentru studenții teologi români, cântam de multe ori în dumineci și sărbători liturghia de Popescu-Paserea și ziceam peste tot ca ortodoxii: „milă, slavă și duh” fără teama că din aceasta va suferi ceva credința. Nu odată tot la Roma în biserica „Delle Coppelle” am auzit spunându-se de Mons. Ludovic Tăutu și înaintașul dânsului Mons. Juga: „...*ție slavă înălțăm Tatălui și Fiului și Sfântului Duh...*” și

(continuare în pag. 2)

„Dulce și plăcut este a trăi frații împreună”

(Psalm 133, 1)

La fiecare serviciu religios public, preotul ortodox și unit spune: „Pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm”; iar poporul credincios răspunde „Doamne miluește-ne” sau „îndură-te spre noi”. E clar deci, ca lumina soarelui, că toți ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne ajute să ne unim în credință.

Unirea însă nu se poate face fără a ne apropia unii de alții și nu ne putem apropia fără a ne cunoaște.

Noi cari ostenim în Apostolatul Evangheliei lui Hristos prin această foaie, deși suntem de confesiuni deosebite, adică ortodoxi și uniți (gr. catolici), nu avem nici unii scopul direct de a înghiți pe celalaltă confesiune, ci vrem numai să ne cunoaștem unii pe alții, apropiindu-ne în dragostea lui Hristos și apoi El, prin harul său, ne va uni și ne va contopi desăvârșit în Biserica Sa cea adevărată. Noi vrem cu adevărat să ne unim cu Hristos, cum am făgăduit la sf. Botez, fiecare însă în casa și legea sa și numai după acela se va putea pune și problema care confesiune ar putea fi mai bună. Până nu am ajuns noi sfinți în confesiunea noastră, nu se cade să îndemnăm pe alții să o primească.

Prea multe întrebări ni se pun de aprigii confesionaliști, că noi cei dela „Vieța Creștină” carei biserici aparținem, celei din Răsărit sau din Apus? Ne orientăm la dreapta sau la stânga? Spre Roma sau spre Moscova? Răspundem: Noi tindem numai în sus spre Hristos „Soarele Dreptății” și „Lumina Lumii”, pentru a putea aparține Bisericii Sale. Lucrarea de convertire pentru unitatea în credință să fie a Lui nu a noastră. Cei cari au ochi cât de puțin sănătoși pot vedea că aparținem Uneia și Același Biserici a lui Hristos în care a trăit creștinătatea dela Hristos peste 1000 de ani, până când acum 900 de ani s'a băgat Satana între noi și ne-a despărțit în Răsăriteni și Apuseni, sau Ortodoxi și Catolici, cum ne zicem deosebit fiecare.

Să nu se pară acum că prin aceste declarații noi ne facem de cap și trecem peste dispozițiile mai marilor noștri ierarhi bisericesti, sau că am fi indiferenți față de confesiunea noastră. Doamne ferește.

La „Vieța Creștină” ne întâlnim numai în ce avem comun. Dacă totuși vom publica uneori câte ceva specific unei confesiuni va fi numai pentru a ne lămuri, vedea și cunoaște mai bine unii pe alții și în deosebitele frumuseți ale specificului nostru confesional, dar nici decum pentru a ne disprețui, râde sau batjocori unii pe alții.

Noi nu ne vom certa pe texte sau interpretări de texte și de cuvinte născocite de oameni, ci rămânând fiecare în convingerea sa, vom căuta a trăi ca frați uniți în dragostea lui Hristos, așa cum ne îndeamnă Biserica prin glasul cântărețului dela Strană, fie ortodox fie unit: „*Cât este de bine și cât e de frumos, să locuiească frații în unire* (Ps. 133, 1), *că întru aceasta a făgăduit Domnul vieța de veci*”. (Duminecă, Utrenie vers 8, antifon IV).

Așa trăind și lucrând, Sf. Duh sigur ne va povățui pe calea Adevărului și a mântuirii.

FL. MUREȘANU
protopopul ortodox al Clujului

Păr. VASILE CHINDRIS
preot unit, redactor responsabil al V. Creștine

Isus ridicându-și ochil săi spre cer a zis: Părinte sfinte, pe aceștia ce mi-i-ai dat, păzește-i în numele Tău, CA TOȚI SĂ FIE UNA, PRECUM TU PĂRINTE EȘTI ÎN MINE ȘI EU ÎN TINE, AȘA ȘI EI ÎN NOI UNA SĂ FIE. (Ioan 17).

„Ca toți să fie una”

(Ioan 17, 21)

Și Papa vede lucruri bune în ortodoxie cu care vrea să se unească

Cu ocazia primirii în audiență a studenților catolici italieni, Papa Pius XI, în anul 1927 le-a vorbit despre reunitarea bisericilor, ca de o operă de cea mai mare importanță.

„Pentru a se reuni”, a zis el, „trebuie înainte de toate să se cunoască și să se iubească. Dacă încercările de unire au dat greș de atâtea ori, este din pricina, că părțile în cauză nu se cunoșteau îndeajuns. Dacă sunt prejudecăți și de o parte și de alta, ele trebuiesc înlăturate. S'ar părea de necrezut, să întâlnești între frații noștri despărțiți din Orient, atâtea prejudecăți în contra Bisericii catolice. Dar nici catolicii nu au totdeauna o părere dreaptă despre frații lor despărțiți. Le lipsește iubirea frățască, pentru că nu se cunosc. Nu se știe în deajuns tot ceace este de preț bun și creștinesc în resturile vechului adevăr catolic. Bucățile rupte dintr'o piatră care cuprinde aur, conțin și ele aur. Vechile comunități creștine ale Orientului, păstrează o atât de venerabilă sfințenie, în cât ele merită nu numai respectul, dar și toată simpatia noastră”.

Iată de ce scrie și un protopop Rus că vrea unirea cu Roma

(protopopul rus Arcadiu Nikolj-ski, a trimis la 16 Decembrie 1926 mitropolitului ortodox din Varșovia, o scrisoare din care extragem)

„Văzând destrămarea completă din toate bisericile ortodoxe, nu găsec alt mijloc pentru o luptă contra ateismului, a sectarismului și a masoneriei, decât în unirea tuturor creștinilor cât mai curând cu Biserica universală a Romei.”

Frații Domnului

Spunea unul într-o zi: Frații și surorile Domnului, sunt ucenicii și ucenicele cari ascultă cuvântul Lui. Cei cari s'au botezat și predică Evanghelia în zilele noastre, aceștia sunt frații Domnului. De aceea spunea el — în adunările noastre noi ne numim unii pe alții cu cuvântul de „frate“ și „soră“. Toată lumea trebuie să fie cu multă cinste și dragoste față de acești frați ai Domnului „pocăiții“, cari singuri se mântuiesc, iar toți ceilalți se osândesc.

Ușor de zis, numai să o creadă cineva! Căci nu „frații“ îl aleg pe Isus, și nici pe ei însăși, ci Isus își alege frații. Ba chiar i-a ales când a umblat cu oamenii pe pământ. Cine sunt frații și surorile lui Isus? Să deschidem Scripturile și vom afla cuvântul Domnului! „Oricine va face voia Tatălui meu din ceruri, acela este fratele meu și sora mea și mama mea“ (Mat. 12, 50).

Ce înseamnă a face voia Tatălui din ceruri? O spune iarăși Scriptura: „Aceasta este voia celui ce m'a trimis, ca tot cel ce vede pe Fiul și crede întru el, să aibă viață de veci“ (Ioan 6, 39). Să-l cunoaștem deci pe Isus și să-i credem lui! „Cel ce crede întru mine, lucrurile pe care le fac eu și acela le va face“ (Ioan 14, 12). Iată deci semnul de frate: să credem în Isus și să facem lucrurile lui.

Dar de unde să știm noi lucrurile pe care le-a făcut și învățat Isus? Dela apostoli, cari au primit mandatul lui Isus: „precum m'a trimis pe mine Tatăl, și eu vă trimit pe voi“ (Ioan 20, 21). Pe aceștia i-a trimis la toate neamurile; „mergeți în toată lumea, vestiți evanghelia la toată făptura. Cel ce va crede și se va boteza mântui-se-va; iară cel ce nu va crede, osândi-se-va“ (Marcu 16, 15-16). Ce să creadă, ce să păzească? Porunca lui Isus: „toate câte am poruncit eu vouă“ (Mat. 28, 20).

Cuvântul Domnului din Scriptură e răspicat și limpede, și chiar dacă ar voi cineva nu-l poate răstălmăci.

Sunt „pocăiții“ frații Domnului? Să deschidem iarăși Scriptura! Păzesc „pocăiții“ cuvântul Domnului? Ascultă ei de Biserică? „Cel ce nu ascultă nici de Biserică, să-ți fie ție ca un păgân și vameș“ (Mat. 18, 7). Primesc „pocăiții“ Tainele Domnului, mai ales Sfânta Cuminăcătura? „Căci trupul meu cu adevărat este mâncare și sângele meu cu adevărat este băutura“ (Ioan 6, 55). „Eu sunt pâinea cea vie, care s'a coborât

din cer; și pâinea care o voi da eu, trupul meu este pe care îl voi da pentru viața lumii“ (Ioan 6, 51).

Dau ei cinste semnului mântuirii noastre? „Sunt mulți, de cari de multe ori am grăit vouă, iar acum și plângând grăiesc, cari acum umblă ca vrășmași ai crucii lui Hristos, al căror sfârșit este perirea“ (Filipeni 3, 18-19).

Păzesc ei cuvintele Scripturii? Pentru ce schimbă ei înțelesul cuvintelor Domnului, cuvinte, pe cari, „cei nevinovați și nestatornici le succese, ca și pe celelalte scripturi, spre pierderea lor“ (II Petru 3, 16).

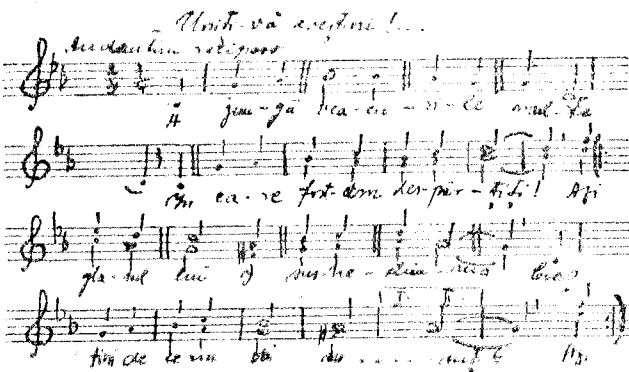
Și așa am putea cerceta toate adevărurile Domnului, pe care „pocăiții“ aproape nici pe unul nu-l lasă întreg, ci îl răstălmăcesc „spre pierderea lor“.

Sunt „pocăiții“ frații Domnului? căci doar ei cât de minunat cântă și cu cântă evlavie se roagă în adunările lor? Inșă „nu tot cel ce-mi zice mie Doamne, Doamne, va intra întru împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui“ (Mat. 7, 21). Ce folos de toată acea evlavie la arătare, când spune Scriptura, că numai „făcătorul lucrului va fi fericit în fapta sa“ (Iacob 1, 25), nu după alegerea sa, ci după mandatul Domnului.

P. Emilian Lemenyi

Uniți-vă creștini!...

Ni s'a cerut de unii cititori și melodia acestei cântări. O mai dăm la gazeta cu notele așa cum se cântă la biserica Catedrală „Schimbarea la față“ din Cluj.

Ajungă veacurile multe
 În care fost-am despărțiți!
 Azi glasul lui Isus ne chiamă
 Creștini de ce nu vă uniți?

Prea mult în uri și vrăjmășie
 În cete fost-am despărțiți
 — Să ne trezim! E ceasul ultim,
 — Să ne iubim, să fim uniți,

Lăsați de-acuma vrăjmășia!
 Mândria, ura lepădați;
 Urmați de-acum porunca sfântă:
 Iubiți-vă căci suntem frați!

Căci Adevărul este Unul
 Cum Unul este și Hristos, —
 De ce noi, despărțiți în cete,
 Să ne luptăm fără folos?

Veniți creștini de pretutindeni
 Să ne unim întru Hristos!
 În jurul Crucii Sale sfinte
 Ne chiamă glasul Lui dufos:

Veniți copiii Mei la Mine
 Și vă înfrățiți în jertfa Mea!

Graiu și credință

(urmare din pag. 1)

nimeni nu s'a îndoit că asistă în însăși inima catolicismului la o slujbă catolică.

Să nu se vite că la 1700 „vlădica, protopopii și popii bisericilor rou.ânești“, „porniți de Duhul Sfânt“ s'au mărturisit a „a fi mădulările sfintei catolicești biserici a Romei“. Blajul un veac și jumătate a tipărit cărți bisericesti din cuvânt în cuvânt la fel cu cele din București. Petru Pavel Aron († 1764) trimitea „bogoslovenie pravoslavnicilor cetitori“ și tuturor uniților pe lângă dragostea sa le împătășia „darul Sfântului Duh“. Episcopul român unit Ioan Bobb († 1830), căruia deși i-se spunea că este mai catolic decât Papa, totuși rostea în catedrala din Blaj așa mărturisirea credinței: „Și întru Duhul Sfânt... închinat și slăvit. Intru una Sfântă sobornicească și apostolească biserică...“

Abea în anul 1870, când curentul latinist, care voia să scoată din limbă toate cuvintele de origine slavă, ajunsese la culme, prin marele dascăl Timoteiu Cipariu, apare la Blaj cu binecuvântarea Episcopului Ioan Lemenyi, primul Liturghier cu o limbă străină de graiul poporului de care azi râde ori ce unit: „Ca Dumnie-dieul misericordiei și al in-

durarilor, și alu iubirei de omeni esti; și tie mairre inaltamu, Tatalui și Fiului și Spiritului santu, acum și pururea, și în seclii seclilor“. Chorulu: Amen.

Acest curent pornit dela Blaj s'a resimțit și în Țara Românească unde la Craiova în anul 1880 cu binecuvântarea arhierască se tipăresc „Saniele și Dumnezeștile Liturghii“, unde la fel ca la Blaj în loc de „duh“ se introduce „spirit“ și poporul se roagă „pentru frații cari sunt în servitute și pentru cei ce au servit și servesc în santa locuinta aceea“, precum și pentru „cei ce au demandat nova nedmnilor sa ne rugam pentru dânsii“, și pentru „bună temperatura aerului“, apoi cere dela Domnul „fin't creștinesc viet / noastre“ și aduce ca „sacrificiu“ „corpul“ lui Christos.

Dacă acest curent s'ar fi generalizat și la frații ortodoxi ca la uniți, azi am avea o limbă unitară, însă ortodoxii au rămas pe lângă formele vechi, iar uniți au primit pe cele noi.

Această deosebire de graiu nu trebuie să fie pentru nimeni pricină de sminteală în credință fiindcă uniții în Pătîmerul tipărit la Blaj în anul 1929 au urmat întru toate Triodul din București și dacă au înlocuit pe „duh“ cu „spirit“ au lăsat în tot locul „Doamne miluește“ și „milostivire“, iar Bucureștenii în Molitfelnicul din 1938 au scris „mărire ție, Doamne, mărire ție“.

Dr. Petru Barbu în Cartea de Rugăciuni tipărită la Caransebeș în anul 1925 cu binecuvântarea episcopului Nicolae Popea scrie așa: „Mărire (slavă) ție, Dumnezeul nostru, mărire (slavă) ție“. „...sfinite fără de moarte, miluește-ne pe (îndură-te spre) noi“ și notează: „Noi folosim ambele expresiuni SCHIMBIȘ până ce vom avea o limbă bisericască comună“.

Cred că gazeta „Vieța Creștină“ face foarte bine folosind „schimbiș“, pe o coloană duh și slavă iar pe alta spirit și mărire, obișnuind prin aceasta pe cetitorii ortodoxi cu graiul uniților și pe uniți cu graiul ortodoxilor, îndepărtând în forma aceasta o piedecă în calea unirii celor două Biserici românești pentru care lucru zilnic ne rugăm cu toții Domnului ca să ni-o dea.

Păr. prof. Dr. S. A. Prunduș
 secretar episcopal

